PŘÍSPĚVEK K POZNÁNÍ BROUKŮ ČELEDÍ BRUCHIDAE, URODONIDAE, ANTHRIBIDAE A CURCULIONIDAE V ČESKOSLOVENSKU [2.].

Jaromír Strejček

V tomto příspěvku podávám některé zajímavé a význačné nálezy i druhy nové pro území našeho státu. Pokud není uvedeno jinak, sbíral jsem tyto druhy sám a dokladové kusy jsou v mé sbírce.

Čeleď Bruchidae

Bruchus sibiricus occidentalis Lukj. et Ter-Minasjan - nový pro Československo, dosud zaměňován za *B. luteicornis* Ill. Od tohoto u ♂ dobře odlišný jiným tvarem štítu, trnu na vnitřní straně na konci středních holení a většinou tmavě zbarvenými konci tykadel. Rozlišení ♀ je obtížnější.
Dosud zjištěné nálezy:
Bohemia: Praha a okolí, Karlštejn, České středohoří. Moravia: Pouzdřany. Slovakia merid.: Štúrovo a okolí.
Podrobnější taxonomické a faunistické zpracování bude předmětem zvláštní studie.

Bruchidius debilis Gyll. - dosud udáván jako odchylka od *B. unicolor* Ol., je to však zcela samostatný druh. Vyskytuje se v teplejších oblastech v celém státě.

Bruchidius pauper Boh. - nový druh pro Čechy. Bohemia b. occ.: České středohoří, Pokratice ok.: Bílé stráně [stát. přír. rezervace], 30. 6. 1959, více ex.

Čeleď Urodonidae

Urodon [s. str.] *schusteri* Schils. - nový druh pro Československo. *U. concolor* Fahr. uváděný v Roubalově Katalogu ze Somo-

motoru je na základě revize v coll. Roubal rovněž tento druh. Pravý *U. concolor* Fahr. žije na Balkáně [např. Bulharsko, Slunečpobřeží, hojně], u nás dosud nezjištěn. Žije na křížatých rostlinách v rodu Erysimum. Dosavadní nálezy:
Moravia mer.: Čejč, Mutěnice, Morav. Písek, Pouzdřany, Pavlov. kopce. Slovakia mer.: Chotín, Čenkov, Zádiel, Somotor.

Čeleď Anthribidae

Rhaphitropis oxyacanthae Bris. - nový druh pro Československo. Slovakia mer.: Kováčov. kopce [stát. přír. rezervace], 2 ex., 5.7. 1954 a 25. 6. 1968, sklepán z Quercus cerris.

Čeleď Curculionidae

Apion aciculare Germ. - nový druh pro Čechy. Dosud zjištěn:
Bohemia c.: Karlštejn ok.: Sv. Jan p. Skalou, 24. 4. 1966; Radotín. údolí, 6. 7. 1968, vždy více ex. pouze na Helianthemum nummularium [Na H. canum, které roste na stejných lokalitách se nevyskytuje.].

Apion velatum Gerst. - nový druh pro Československo.
Bohemia mer.: Č. Krumlov ok.: Vyšenské kopce, 26. 6. 1966, více ex. na Helianthemum nummularium, leg, et coll. Strejček a Jar. Havelka.

Apion oblivium Schilsky - Bohemia c.:: Karlštejn ok.: Doutnáč, 7. 8. 1966, více ex.

Apion gracilipes Dietr. - nový druh pro Československo.
Bohemia mer.: Č. Krumlov ok.: Vyšenské kopce, 26. 6. 1966, více ex. leg. et coll. Strejček et Jar. Havelka.

Otiorrhynchus porcatus Hbst. - Bohemia c.: Praha-Hvězda, I. 7. 1964, 1 ex, večerní smyk v list. lese.

Otiorrhynchus rugifrons Gyll. Bohemia c.: Vrané n.Vlt. ok.: Homole, 15. 4. 1967, 1 ex., podsev na skalnatém kraji lesa.

Paophilus afflatus Boh. - v teplejších krajích dosti rozšířen v celém státě, žije na Salvia pratensis. Dosud od nás uváděný *P. hampei* Scidl. je druh z Transsylvánie a u nás nebyl zjištěn. K záměně dochází hlavně proto, že některé ex., zvláště v Če-

chách, mají také tmavé nohy, jak je v klíčích uváděno u *P. hampei* Seidl. Spolehlivé rozlišení je možné podle tvaru aedoeagu.

Sitona ononidis Sharp. - druh málo známý, zatím uváděn jako forma od *S. suturalis* Steph., je to však druh, odlišný tvarem penisu. Žije na druzích rodu Ononis, a to jak na vlhčích, tak i na suchých pastvinách a úhorech [naproti tomu *S. suturalis* Steph. žije jen na vlhčích loukách v nížinách na Lathyrus pratensis]. Dosud zjištěn:

Bohemia b. occ.: Čes. středohoří: Raná 9. 10. 1966; Charvátce 12. 6. 1966. Slovakia m.: Kamenín ok., 5. 1968, leg. et coll. Strejček, Dieckmann a Fremuth.

Sitona gressorius F. - druh žijící výhradně na Lupinus, celkem vzácný.

Bohemia m.: Bechyně ok.: Dražíč, 11. 7. 1965, více ex.

Dicranthus elegans F. - vzácný druh, udávaný z Phragmites communis.

Moravia m.: Lednice ok.: Drnholec 6. 5. 1964, 1 ex.leg. Smetana.

Dorytomus flavipes Panz. - vzácný druh, často zaměnovaný s *D. melanopthalmus* Payk.

Bohemia or.: Hradec Králové, 1 ex., leg. Přívora.

Slovakia m.: Kamenica n. Hr. 10. 7. 1961, 1 ex.

Poznámka: *Dorytomus occalescens* Gyll., udávaný mnou od Pieštan [Strejček 1965, 4: 2] je správně *Dorytomus minutus* Gyll.

Sibinia potentillae Germ. - údaj z vřesu [Calluna vulgaris] - [Strejček l.c.] - lze vysvětlit jako úživný žír právě vylíhlých imag nové generace, protože jejich vlastní živná rostlina Spergula vernalis rostoucí na stejných místech, je v té době již odumřelá. Další nález:

Bohemia b.: Doksy, 23. 6. 1965, na Spergula vernalis, několik ex.

Elleschus infirmus Hbst. - vzácně na úzkolistých Salix.

Slovakia m.: Kamenice n. Hr., 20. 6. 1968, více ex. na březích Hronu.

Plinthus findeli Boh. - zajímavý doklad rozšíření tohoto alpského druhu, známého zatím jen ze Šumavy [Fleischer 1930, Strejček 1965].

Bohemia b. occ.: Krušné hory: Adolfov, 750 m n.m., 20. 8. 1967, 1 ex. ♂ na velkolistém Rumex.

Poznámka: Tohoto druhu se také týká můj dřívější údaj z téže lokality o *Plinthus tischeri* Germ. ♀, [Strejček 1955: 181].

Hypera tessellata Hbst. teplomilný druh, v areálech skalních stepí a lesostepí, udáván z Verbascum.
Bohemia c.: Všenory ok.: Karlické údolí, 1 ex., Rupič leg.
Slovakia m.: Štúrovo ok., na lesostepích i v rovině na náspech apod., např. v náplavu Dunaje 13. 7. 1954 více ex.

Phytonomus elongatus Payk. - druh vyskytující se vzácně a převážně na vlhkých loukách až mokřinách.
Bohemia b.: Zahrádky u Č. Lípy, Novozámecký rybník, 5. 6. 1966, 1 ex.

Gronops inaequalis Boh. - nový druh pro Československo. Sibiřský prvek, který se v nedávné době rozšířil do Evropy.
Moravia m.: Židlochovice, u usazovacích nádrží cukrovaru, 6. 2. 1966 více ex., leg. Dezort.

Neosirocalus pumilio [Gyll.] - západoevropský druh, často zaměnovaný za *N. posthumus* [Germ.]. Žije monofágně na Teesdalia nudicaulis, která ve východní části státu již neroste.
Bohemia m.: Veselí n. Luž. ok.: Vlkov, písečný přesyp, 15. 7. 1965, hojně.

Ceutorhynchus angulicollis Schulze - žije na Myosotis palustris u vod a na Myosotis sp. v listnatých lesích.
Bohemia c.: Křivoklát ok.: 24. 5. 1966, více ex. v dubo-habrovém lese; Uhlířské Janovice ok.: Vavřinec, 5. 1960, 1 ex. u rybníka.

Ceutorhynchus euphorbiae Ch. Bris. - vzácný druh, žijící na Myosotis, patrně hlavně na M. micrantha, ale nalezen i na M. palustris.
Bohemia c.: Křivoklát ok.: Baba [st. přírod. rezervace] 20. 6. 1965, 24. 5. 1966, několik ex.

Ceutorhynchus paszlawszkyi Kuthy-vzácný druh, žijící v časném jaru na Salvia pratensis v době těsně před rozkvětem rostliny.
Bohemia b. occ.: České středohoří-lounská část: Milá, Dlouhá hora, 15. 5. 1966, více ex. na vrcholových partiích uvedených kopců.

Ceutorhynchus arquatus Hbst. - Moravia m.: Břeclav, 11. 8. 1963, 1 ex.

Ceutorhynchus angulosus Boh. - Bohemia b. occ.: Ústí n. L. ok.: Chlumec, 19. 8. 1967, 1 ex.. Bohemia m.: Č. Budějovice - Čtyři Dvory, 24. 6. 1966, 1 ex.. Bohemia c.: Kostelec n. Č. l. ok., 5. 1967, 1 ex., leg. Hoffer.

Ceutorhynchus roberti Gyll. - Bohemia b. occ.: Most ok.: Byla-

ny, 17. 7. 1968, 1 ex., Bohemia or.: Potštejn, 15. 5. 1965, více ex. leg. Fremuth. Celkově je mnohem vzácnější než následující.

Ceutorhynchus alliariae Bris. - samostatný druh, nikoliv odchylka, od *C. roberti* Gyll. [Běžný druh na Alliaria officinalis, z jara v řídkých lesích a na jejich okrajích.] Rozlišuje se tvarem aedoeagu a méně spolehlivě i barvou noh. Podrobnější studie bude uveřejněna jinde.

Ceutorhynchus scrobicollis Wagn. et Neresh. - místy hojný na Alliaria officinalis, bývá přehlížen v domnění, že jde o předcházející druh. Např. Bohemia c.: Praha ok., Kostelec n.Č.l. Křivoklát aj.

Ceutorhynchus similis Bris. - druh vázaný na Thlaspi montanum. Údaj z Thlaspi perfoliatum [Strejček 1965, 4: 4.] je sice správný, ale jde zřejmě o nouzový žír. Na Thlaspi montanum je před květem a v době květu [duben - zač. května] celkem hojný. Bohemia c.: Karlštejn ok.: Doutnáč, Velká hora, Koda, duben-květen, každoročně hojně; Želivka: Dol. Kralovice ok., hadcové skály u Sedlice, dtto.

Rhinoncus bosnicus Schze. - vzácný druh, asi také často přehlížený, udávaný na Rumex maritimus a Polygonum mite, a to přímo na okraji vodní hladiny. Jeho rozšíření u nás není zatím dostatečně známé.

Bohemia b. occ.: Ústí n.L. - Chabařovice, 19. 8. 1967, několik ex. na okraji důlní propadliny.

Moravia m.: Lednice, 10. 7. 1966, několik ex. na okraji rybníka.

Slovakia m.: Štúrovo - ok. 18. 8. 1963, 1 ex.

Rhinoncus henningsi Wagn. - druh vázaný na výskyt živné rostliny Bistorta major [=Polygonum bistorta] bez ohledu na nadmořskou výšku.

Bohemia b. occ.: Ústí n.L. - Chabařovice [220 m], 19. 8. 1967, vlhčí louka vedle lokality předcházejícího druhu, více ex.; Krušné hory: Adolfov„ Habartice [750 m] 20. 8. 1967, hojně.

Poophagus hopfgarteni Tourn. - vzácný druh s málo známým rozšířením.

Moravia m.: Břeclav - ok. 14. 7. 1966, na Nasturtium u zastíněné lesní vůně, více ex.

Nanophyes sahlbergi Sahlb. - Bohemia m.: Č. Budějovice - Čtyři Dvory, 24. 6. 1966, 3 ex. na okraji vypuštěného rybníka.

Nanophyes globulus Germ. - druh vázaný na Peplis portulaca.

Bohemia m.: Písek ok. 10. 8. 1967, hojně na velmi omezeném místě u zamokřené lesní cesty.

Cionus nigritarsis Rtt. - Bohemia b. occ.: Krušné hory: Adolfov [750 m n. m.], 20. 8. 1967, více ex. na Verbascum nigrum.

Zusammenfassung

BEITRAG ZUR KENNTNIS DER KÄFER DER FAMILIEN BRUCHIDAE, URODONIDAE, ANTHRIBIDAE UND CURCULIONIDAE AUS DER TSCHECHOSLOWAKEI [2.].

Der Autor bringt einige interessante Funde und bionomische Angaben von manchen Arten der obenerwähnten Familien.

Als neue Arten für die Fauna der Tschechoslowakei werden angegeben: *Bruchus sibiricus occidentalis* Lukj. et Ter-Minasjan, *Urodon schusteri* Schils., *Rhaphitropis oxyacanthae* Bris., *Apion velatum* Gerst., *Apion gracilipes* Dietr., *Gronops inaequalis* Boh. und *Ceutorhynchus angulicollis* Schulze.

Als neue Arten für die Fauna Böhmens werden angegeben: *Bruchidius pauper* Boh. und *Apion aciculare* Germ.

Weiter korrigiert er seine Angaben über *Plinthus tischeri* Germ. [Strejček 1955] aus dem Erzgebirge [Adolfsgrün, 750 m]. Es handelt sich um *Plinthus findeli* Boh., was durch einen neuen Fund des Männchens bestätigt wurde: Die Angabe des *Dorytomus occalescens* Gyll. [Strejček, 1965] aus der Slowakei von Piešťany betrifft *Dorytomus minutus* Gyll.

Literatura

FLEISCHER A., 1930: Přehled brouků fauny Československé republiky. Brno.- ROUBAL J., 1930-41: Katalog Coleopter [brouků] Slovenska a Podkarpatska. Bratislava-Praha.- STREJČEK J., 1955: Příspěvek k poznání brouků Krušných hor a Českého středohoří. Ročenka Čs. spol. ent. 52: 181-182. - STREJČEK J., 1965: Příspěvek k poznání fauny brouků Československa z čeledi Curculionidae. Zprávy Čsl. spol. ent. 1., 4: 1-6.